

Natura 2000-handleplan 2016–2021

Østerø Sø

Natura 2000-område nr. 115
Habitatområde H 99

Titel

Natura 2000-handleplan 2016-2021 for Østerø Sø .
Natura 2000-område nr. 115
Habitatområde H99

Udgiver

Nyborg Kommune
Torvet 1
5800 Nyborg

j.nr. 450-2016-9604

Copyright

Nyborg Kommune

Dato

28.02.2017

Forsidefoto

Knudshoved og Østerø Sø
Fotograf: Nyborg Kommune

Må citeres med kildeangivelse.

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning har efter udarbejdelse af handleplanen ændret navn til Miljøstyrelsen, og NaturErhvervstyrelsen har ændret navn til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Indholdsfortegnelse

Resumé.....	4
Baggrund.....	5
Beskrivelse af området.....	6
Redegørelse for gennemførelse af handleplan fra første planperiode 2010-2015	7
Behov for indsatser i planperiode 2016-2021	8
Prioritering af den forventede indsats	9
Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse	10
Miljøvurdering af handleplanen.....	11
Bilag 1: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag.....	12
Bilag 2: Kort med tilstandsklasse af habitatnatur	13
Bilag 3: Forklaring af Natura 2000-begreber m.m.	14

Resumé

Handleplanen beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2021.

Målet er at bevare og fremme de naturtyper som området er udpeget for at beskytte. Natura 2000-planens overordnede målsætning er, at området udvikles til sammenhængende og artsrige strandengsarealer i mosaik med laguner, surt overdrev, vegetation på stenede strande og andre kystnære naturtyper. Lysåbne naturtyper skal sikres god – høj naturtilstand og laguner skal have god vandkvalitet. Området sikres en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje.

Indsatser

Der vil i særlig grad skulle ske en indsats for 5 hektar af naturtypen strandeng som har moderat naturtilstand (tilstandsklasse III) og særlig opmærksomhed skal rettes mod naturtypen surt overdrev, som har en væsentlig forekomst i området og er i tilbagegang.

Gennemførte tiltag i første planperiode fastholdes og vedligeholdes ved hensigtsmæssig drift og pleje.

Invasive (fremmede) plantearter bekæmpes. For området omfatter det især Rynket rose.

Indsatsen udføres af lodsejere i området eller af Nyborg Kommune på vegne af lodsejerne og gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række tilskudsordninger, som kan søges gennem NaturErhvervstyrelsen.

Baggrund

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for de 252 udpegede beskyttelsesområder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte beskyttelsesområde og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2016–2021. Natura 2000-planerne kan ses på [Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning](#)

Ud fra Natura 2000-planerne har kommunerne udarbejdet kommunale handleplaner, som skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder. Denne handleplan er udarbejdet af Nyborg Kommune på grundlag af Natura 2000-plan nr. 115 for Østerø Sø.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Kommunerne er ansvarlige for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af år 2021.

Offentlige lodsejere, som ejer arealer i Natura 2000-område, kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i egne drifts- og plejeplaner. DSB ejer ca. 2.8 ha. af områdets nordøstlige del, matr. 14c. DSB har i en generel meddelelse anmodet kommunerne om at varetage handleplanlægningen for DSBs arealer.

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i miljømålsloven¹ og bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner²

Den kommunale handleplan skal ifølge lovgivningen indeholde:

- En prioritering af kommunalbestyrelsens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag.
- De forventede initiativer, som kommunalbestyrelsen vil tage for at gennemføre Natura 2000-planen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljø- og Fødevarerministeriet og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er gennemført.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

Handleplanen må ikke stride imod retningslinjer fastsat i den statslige Natura 2000-plan.

De kommunale handleplaner skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen, for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen, og skal ikke indgå i de kommunale Natura 2000-handleplaner.

¹ Bekendtgørelse af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven), Lovbekendtgørelse nr. 1251 af 29/09/2016.

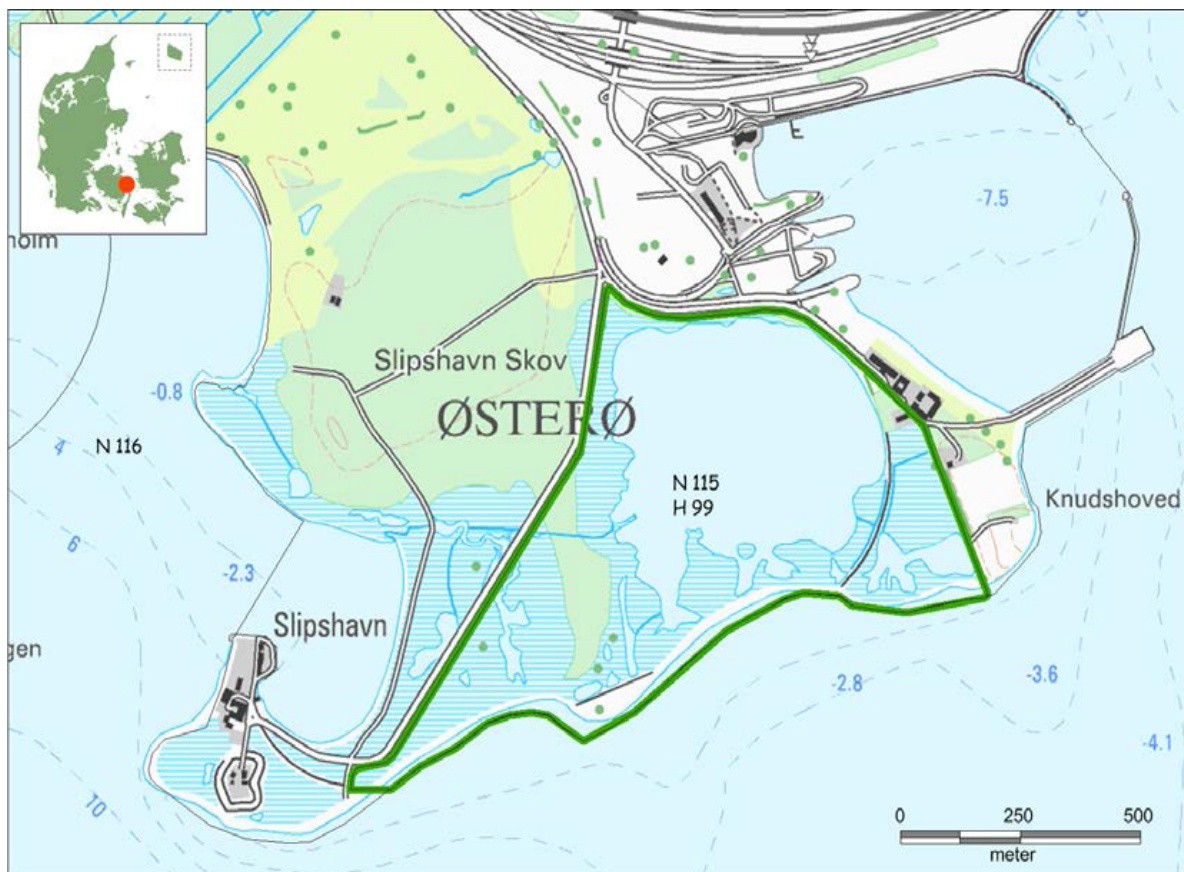
² BEK nr. 944 af 27/06/2016 om kommunalbestyrelsens Natura 2000-handleplaner.

Natura 2000-planerne er bindende for myndighederne, men regeringen lægger til grund, at den konkrete indsats i videst muligt omfang gennemføres ved frivillige virkemidler. Frivillighed er en hjørnesteen i gennemførelsen af planerne og vigtig for at sikre og fastholde den positive lodsejertilgang til at sikre naturen.

Forklaring af Natura 2000-begreberne fremgår af bilag 3.

Beskrivelse af området

Østerø Sø ligger yderst på Knudshoved-halvøen i Storebælt. Området består af marint forland, som er dannet efter sidste istid. Med tiden er der ved havets sedimentaflejringer dannet et vinkelforland, som har afsnøret kystlagunen Østerø Sø. Kystlagunen er omgivet af både strandenge, vandhuller, strandvolde, surt overdrev og skov. Strandengene har en artsrig vegetation. Natura 2000-området har et areal på 57 ha og er privatejet.

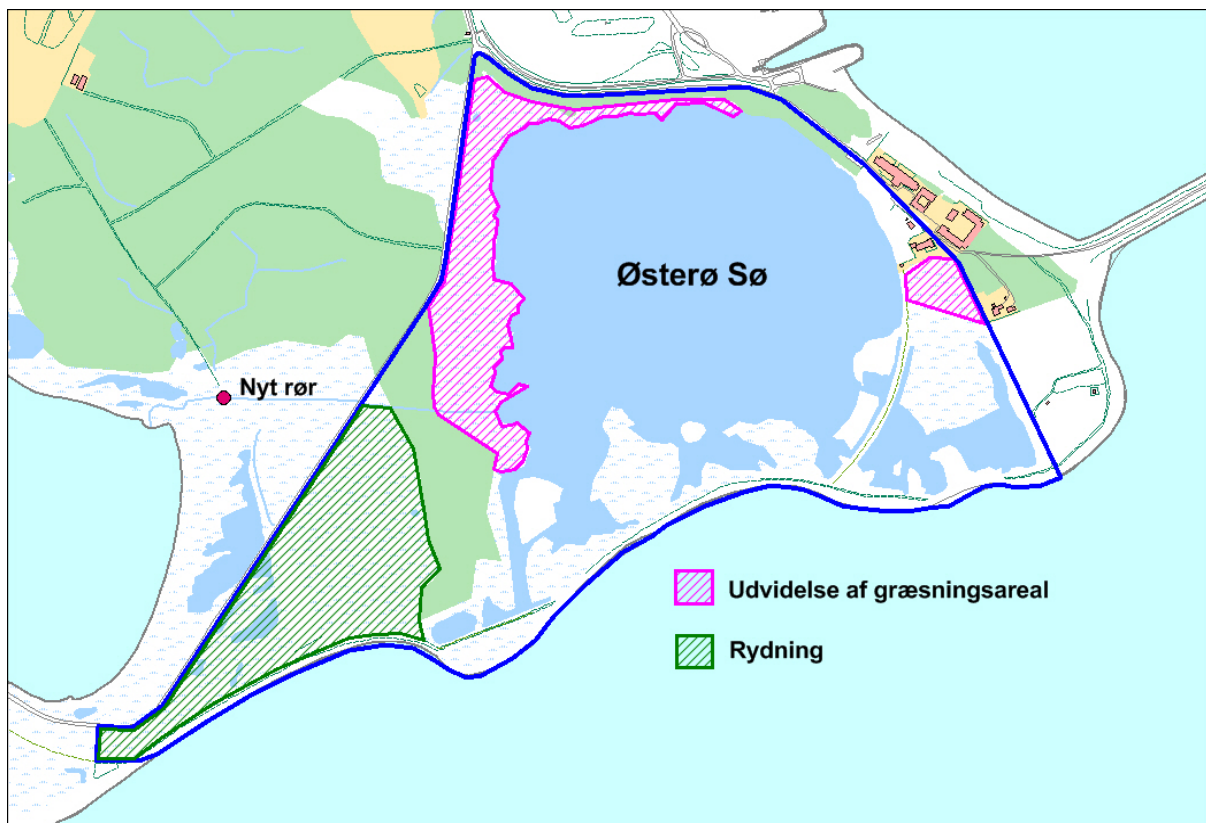

Afgrænsning af Natura 2000-område nr. 115 og habitatområde H 99 (grøn afgrænsning).

Redegørelse for gennemførelse af handleplan fra første planperiode 2010-2015

De kommunale handleplaner for første planperiode har været gældende siden udgangen af 2012. Kommunen har i den mellemliggende periode arbejdet for at gennemføre den indsats, der blev beskrevet i Natura 2000-handleplanen for planperioden 2010-2015.

Indsatsen har omfattet rydning af træagtig opvækst på 4 ha græsset strandeng og udvidelse af det græssede strandengsareal ved hegning af yderligere ca. 3 ha rørbevokset strandeng. De hydrologiske forhold er vurderet for de vestligste strandengsarealer. Rørunderføring i markoverkørsel på strandengsarealer vest for Natura 2000-området er udskiftet med henblik på at skabe øget hydrologisk dynamik i Natura 2000-området (se kort med angivelse af gennemførte indsatser nedenfor).

Gennemførte indsatser for planperiode 2010-2015.

Tabel 1. Viser hvilke projekter der er finansieret via landdistriktsmidler og faciliteret af kommunen:

Beskrivelse af Indsats	Planlagt indsats	Realiseret indsats
Rydning af opvækst og uønskede plantearter	Ca. 4 ha	Ca. 4 ha
Udvidelse af græsningsareal - hegning	Ca. 3 ha	Ca. 3 ha

Følgende indsatser er finansieret af Nyborg Kommune:

- Forbedring af de vestligste strandenges hydrologi og dynamik ved forøgelse af rørgennemførelse i markoverkørsel på matr. 1vu Juelsberg Hgd., Nyborg (udenfor Natura 2000-området)
- Konsulentvurdering af områdets hydrologi
- Løbende kontakt til lodsejere og dyreholder.

Handleplanen 2010-15 vurderes derfor i det store og hele at være gennemført.

Behov for indsatser i planperiode 2016-2021

Den statslige Natura 2000-plan for Natura 2000-område nr.115 Østerø Sø, beskriver de konkrete mål for indsatsen og et indsatsprogram med bindende retningslinjer for indsatsen i planperioden. Link til [Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning](#). Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget og naturtilstand fremgår af bilag 1.

Konkrete målsætninger i den statslige Natura 2000-plan:

- For naturtyper der er vurderet til tilstandsklasse I og II (høj og god) er målsætningen, at udviklingen i deres areal og tilstand er stabil eller i fremgang.
- For naturtyper der er vurderet til tilstandsklasse III og IV (moderat og ringe) er målsætningen, at udviklingen i deres tilstand er i fremgang, således at der på sigt opnås tilstand I –II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Det samlede areal af naturtypen skal være stabilt eller i fremgang hvis naturforholdene tillader det.

Naturtilstanden for områdets habitatnatur fremgår at Bilag 1, tabel 6 + kort.

På baggrund af den statslige plan har kommunen vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag. Hvor handleplanen for planperioden 2010-2015 ikke er gennemført i sin helhed, indgår den udestående indsats i opgørelsen over behovet for konkrete forvaltningstiltag.

Tabel 2. Behov for forvaltningstiltag for naturtyperne

Forventede forvaltningstiltag og metoder		Skøn over behov:		
		Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Lysåbne naturtyper*	Rydning af uønsket opvækst og bekæmpelse af invasive arter	4 ha	Op til 5 ha	Op til 9 ha
	Græsning eller høslæt	19 ha	0 ha	19 ha
Sammenbinding af naturtyper	Laguner og strandenge		Op til 23 ha	Op til 23 ha

Tabel 2 viser et skøn over de forventede forvaltningstiltag for de kortlagte naturtyper. Arealer angivet i tabel 2 er potentielle bruttoarealer, der vil blive undersøgt nærmere i planperioden med henblik på at vurdere gennemførlighed. Indsatsens præcise omfang i planperioden vil bero på en biologisk, teknisk og økonomisk vurdering og vil sikre Natura 2000-planens

målopfyldelse ved at arealer med disse naturtyper indenfor Natura 2000-området ikke går tilbage samt at tilstanden samlet set ikke forringes i denne planperiode.

Opgørelsen af arealer med behov for indsats i denne handleplan er baseret på Naturstyrelsens kortlægning i 2010-12 og som findes i Naturstyrelsens reviderede basisanalyse 2014. Opgørelsen af indsatsbehovet kan ikke sammenlignes med de tilsvarende opgørelser i den forrige handleplan, der var baseret på Naturstyrelsens kortlægning i 2004-06. Ifølge Naturstyrelsen kan en sammenligning af resultaterne fra kortlægningerne i 2004-06 og 2010-12 vise, at der tilsyneladende er sket markante udsving både i antallet af naturtyper, deres arealer og deres tilstand. Disse udsving repræsenterer kun i få tilfælde reelle, naturmæssige ændringer. I mange tilfælde er udsvingene et resultat af større detaljeringsgrad og metodemæssige ændringer i kortlægningen.

Omfanget af indsatsen til sammenbinding af naturtyper afhænger af tilskudsordningen og den økonomi som staten afsætter hertil. Tilskudsordningen forventes vedtaget i 2018.

Indsatser fordelt på aktør

Det kan både være handleplanmyndighederne og offentlige lodsejere, der skal følge op på disse retningslinjer. Derfor angiver tabel 3 den aftalte opgavefordeling mellem handleplanmyndighederne og de offentlige lodsejere i Natura 2000-området.

Tabel 3 omfatter både private og offentlige arealer (inklusiv de offentlige arealer, hvor lodsejeren selv udarbejder drifts- og plejeplan).

Tabel 3. Fordeling af opgaver mellem handleplanmyndighed og offentlige lodsejere

	Nyborg Kommune	DSB Ejendomme	Total
Hensigtsmæssig drift og pleje (samlet areal)	Op til 19 ha	0 ha	Op til 19 ha
Rydning af opvækst herunder bekæmpelse af invasive arter	Op til 9 ha	0 ha	Op til 9 ha
Sammenbinding af naturtyper	Op til 23 ha	0 ha	Op til 23 ha

Prioritering af den forventede indsats

Natura 2000-planen 2016-2021 har fokus på:

- Fastholdelse af drift og pleje af habitatnaturtyperne
- Færdiggørelse og sikring af indsats fra planperioden 2010-2015
- Rydning af opvækst herunder bekæmpelse af invasive arter
- Skabe sammenhæng imellem naturtyperne
- Levesteder for arter.

Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden skal ske på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete forvaltningstiltag (se tabel 2 og 3). Den nedenstående prioritering vil således afspejle den forventede tidsfølge af indsatsen i forbindelse med de konkrete forvaltningstiltag.

- Fastholdelse af hidtidig drift og pleje og sikring af gunstig bevaringstilstand for naturtyperne (fortsættelse af plejeindsatsen fra planperiode 2010 -15)
- Rydning af uønsket opvækst og invasive arter
- Sammenbinding af naturtyper.

Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler og er afhængige af tilskudsmuligheder og tidsrammer for tilskud som endnu ikke er kendte. Det er derfor ikke muligt i alle tilfælde at beskrive hvornår projekterne fysik bliver udført.

Kommunen vil ved hvert enkelt projekt sørge for, at relevante interessenter, bl.a. kommunens Grønne Råd, bliver inddraget. Kommunens Grønne råd er sammensat af repræsentanter for de grønne organisationer, fritidsorganisationer og erhverv.

Lodsejerne vil i alle tilfælde blive inddraget i processen fra planlægningen af indsatsen til beslutning om at iværksætte. Øvrige interessenter holdes orienteret tidligst muligt i processen.

Kommunen vil tilbyde lodsejere og Grønt Råd m.fl. markvandring hvor forventede initiativer og projekter kan drøftes. Kommunen forventer at iværksætte en forundersøgelse af områdets hydrologi i efteråret 2016. Både lodsejere og Grønt Råd inddrages i dette.

Table 4 shows the estimated timeline for stakeholder consultation:

Interessent	Initiativ	Tidsplan
Lodsejere	Orientering ved brev om Natura 2000-planen og kommunens foreløbige forslag til indsatser – anmodning om bemærkninger og forslag.	Juni 2016
Grønt Råd	Orientering ved brev om Natura 2000-planen og kommunens foreløbige forslag til indsatser – anmodning om bemærkninger og forslag.	Juli 2016
Lodsejere	Tilbud om markvandring	Juli/august 2016
Lodsejere + Grønt Råd	Forslag til indsatser i høring	August 2016
Lodsejere, Grønt Råd, interesseorganisationer, myndigheder og offentligheden	Høring af forslag til Natura 2000 handleplan – min. 8 uger.	Oktober – december 2016
Lodsejere + Grønt Råd	Markvandring	2017
Lodsejere + Grønt Råd	Løbende inddragelse i konkrete projekter	2017 - 2021

Miljøvurdering af handleplanen

Den kommunale Natura 2000-handleplan er som udgangspunkt omfattet af miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (lovbekendtgørelse nr. 425 af 18/05/2016). For samtlige statslige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering. Handleplanerne har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger, som allerede er givet i de miljøvurderede Natura 2000-planer. Da handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, er det kommunens vurdering, at der ikke er behov for en fornyet miljøvurdering.

Bilag 1: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område bestående af habitatområde H 99

Tabel 5. Naturtyper på udpegningsgrundlaget.

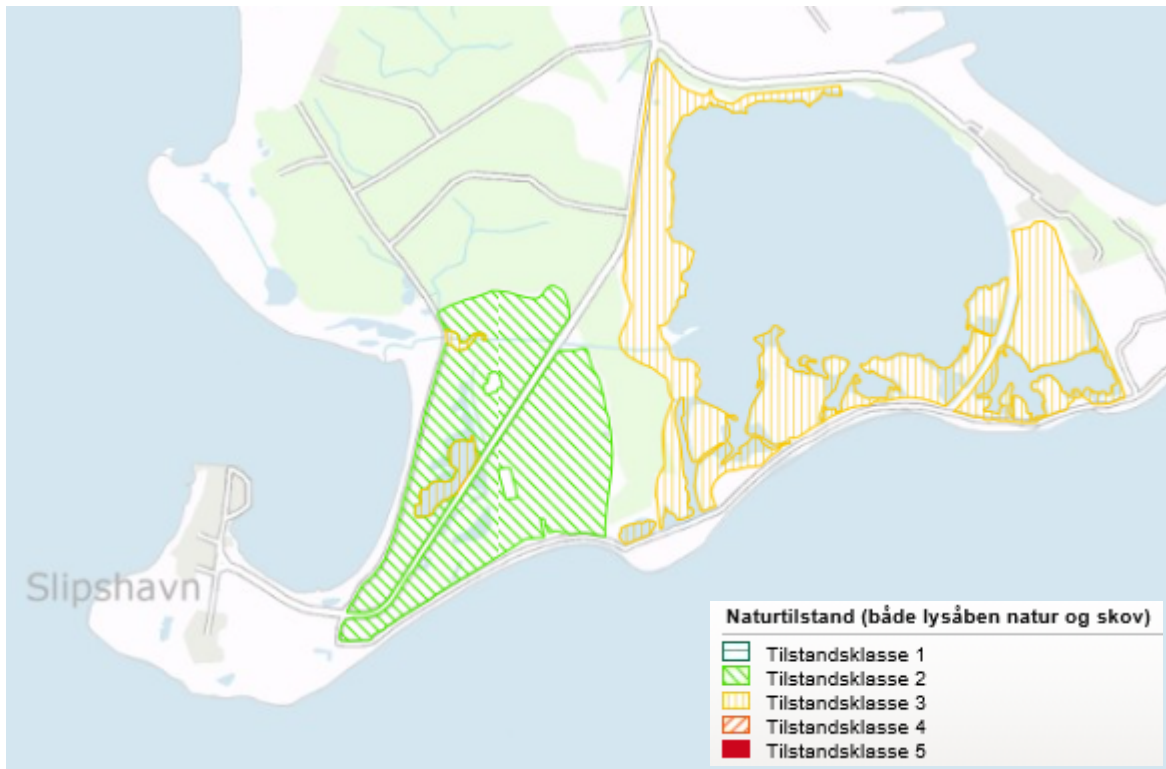
Naturtype nr.	Naturtype navn	Handleplanmyndighed
		Nyborg kommune
1150	Lagune	Ca. 23 ha
1210	Strandvold med enårige planter	Ca. 1 ha
1220	Strandvold med flerårige planter	Ca. 2 ha
1310	Enårig strandengsvegetation	Ca. 4 ha
1330	Strandeng	Ca. 14 ha
6230	Surt overdrev	Ca. 3 ha
I alt*		Ca. 47 ha

Der er ingen arter på udpegningsgrundlaget.

Tabel 6. Naturtilstand af kortlagte naturtyper.

Naturtype nr.	Naturtype navn	Naturtilstand					I alt* ha
		I høj	II god	III Mode- rat	IV ringe	Ikke vurderet	
1150	Lagune					23 ha	
1210	Strandvold med enårige planter		1 ha				
1220	Strandvold med flerårige planter		2 ha				
1310	Enårig strandengsvegetation	4 ha					
1330	Strandeng		9 ha	5 ha			
6230	Surt overdrev		3 ha				
I alt*		4 ha	15ha	5 ha		23 ha	47 ha

Bilag 2: Kort med tilstandsklasse af habitatnatur

Tilstanden af områdets udpegede habitatnatur (kilde: Miljø- og Fødevareministeriet 2016).

Bilag 3: Forklaring af Natura 2000-begreber m.m.

Begreb	Forklaring
Natura 2000	Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særligt værdifuld natur. Natura 2000 er en samlebetegnelse for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder. I Danmark tales om internationale naturbeskyttelsesområder, som også rummer Ramsarområder, og består af et eller flere af disse særligt udpegede områder. Natura 2000-områderne kan ses i Danmarks Miljøportal . Der er mere information om Natura 2000 på Miljø- og Fødevarerministeriets hjemmeside
Udpegningsgrundlag	Udpegningsgrundlaget er en fællesbetegnelse for de arter og naturtyper, som findes indenfor et internationalt beskyttelsesområde og som er omfattet af listerne i habitatdirektivet eller fuglebeskyttelsesdirektivet, som forudsætter udpegningsgrundlag af beskyttelsesområder. Du kan finde udpegningsgrundlag her: Udpegningsgrundlag .
Naturtyper	Naturtyperne er defineret nærmere i " Habitatbeskrivelser, årgang 2010 ". Endvidere er alle danske naturtyper beskrevet på Miljø- og Fødevarerministeriets hjemmeside .
Lysåbne terrestriske naturtyper	I Danmark er der 35 lysåbne terrestriske naturtyper: 1210 (Enårig vegetation på strandvolde) , 1220 (Flerårig vegetation på stenede strande) , 1230 (Klinter eller klipper ved kysten) , 1310 (Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter) , 1320 (Vadegræssamfund) , 1330 (Strandenge) , 1340 (Indlands-strandenge) , 2110 (Begyndende klitdannelser) , 2120 (Hvide klitter og vandremiler) , 2130 (Stabile kystklitter med urtevegetation) , 2140 (Stabile kalkfattige klitter med <i>Empetrum nigrum</i>) , 2160 (Kystklitter med havtorn) , 2170 (Kystklitter med gråris) , 2190 (Fugtige klitlavninger) , 2250 (Kystklitter med enebær) , 2310 (Indlandsklitter med lyng og visse) , 2320 (Indlandsklitter med lyng og revling) , 2330 (Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene) , 4010 (Våde dværgbusksamfund med klokkeling) , 4030 (Tørre dværgbusksamfund (heder)) , 5130 (Enebærkrat på heder, overdrev eller skrænter) , 6120 (Tørketålende græsvegetation på kalkrig jordbund) , 6210 (Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund) , 6230 (Artsrige overdrev) , 6410 (Tidvis våde enge) , 6430 (Bræmmer med høje urter) , 7110 (Aktive højmoser) , 7120 (Nedbrudte højmoser) , 7150 (Lavninger på tørv med <i>Rhynchosporion</i>) , 7210 (Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe) , 7220 (Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand) , 7230 (Rigkær) , 7140 (Overgangstyper af moser og hængesæk) , 8220 (Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund) , 8230 (Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund) .
Sø- og vandløbsnaturtyper	I Danmark er der 7 sø- og vandløbsnaturtyper: 3110 (Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller) , 3130 (Ret næringsfattige søer og vandhuller) , 3140 (Kalkrige søer og vandhuller med kransålgær) , 3150 (Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter) , 3160 (Brunvandede søer og vandhuller) , 3260 (Vandløb med vandplanter) , 3270 (Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter) .
Skovnaturtyper	I Danmark er der 10 skovnaturtyper: 2180 (Skovklit) , 9110 (Bøg på mor) , 9120 (Bøg på mor med kristtorn) , 9130 (Bøg på muld) , 9150 (Bøg på kalk) , 9160 (Ege-blandskov) , 9170 (Vinteregeskov) , 9190 (Stilkege-krat) , 91D0 (Skovbevokset tørvemose) , 91E0 (Elle- og askeskov) .
Kortlægning	Under forarbejdet til Natura 2000-planerne er en række naturtyper kortlagt ved en fysisk gennemgang af habitat-områderne. Naturtyperne er afgrænset og identificeret, og der er registreret

	oplysninger om struktur og artsindhold på arealerne. De kortlagte områder kan f.eks. findes på PRIOR .
Tilstandsklasse	Tilstandsklassen er udtryk for naturkvaliteten af den enkelte kortlagte naturtype. Tilstandsklassen er beregnet på baggrund af strukturindikatorer og artsdata, som er indsamlet ved kortlægningen. Ud fra strukturindikatorerne beregnes et strukturindeks, og tilsvarende beregnes et artsindeks ud fra de indsamlede artsdata. Hver især fortæller de to indeks noget om de aktuelle livsvilkår og den seneste historie på arealet. Tilstanden er en sammenvæjning af de to indeks. Der er 5 tilstandsklasser: <ol style="list-style-type: none"> I. Høj tilstand II. God tilstand III. Moderat tilstand IV. Ringe tilstand V. Dårlig tilstand De to øverste klasser I og II opfylder Habitatdirektivets krav til gunstig bevaringsstatus under forudsætning af, at der foreligger en prognose der siger, at arealet også i fremtiden vil kunne opretholde den høje eller gode tilstand. Tilstandsklasse (inkl. struktur- og artstilstand) for en kortlagt naturtype kan ses på PRIOR .
Gunstig bevaringsstatus	En naturtypes bevaringsstatus er gunstig, når: <ul style="list-style-type: none"> - arealet med naturtypen i det naturlige udbredelsesområde er stabilt eller øges - den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for naturtypens opretholdelse, er til stede og vil være det fremover. - bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for naturtypen, er gunstig. En arts bevaringsstatus anses for gunstig, når: <ul style="list-style-type: none"> - bestandsudviklingen viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv - artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang eller vil blive mindsket - der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare artens bestande
Natura 2000-plan	Natura 2000-planen fortæller, hvordan man skal behandle hvert af de 246 Natura 2000-områder, så man stopper tilbagegangen for naturtyper og arter i det enkelte område. Natura 2000-planen indeholder en basisanalyse af områdets aktuelle naturtilstand og trusler, mål for naturtilstanden og et indsatsprogram. Natura 2000-plan kan findes på Miljø- og Fødevareministeriets hjemmeside .
Natura 2000-handleplan	Natura 2000-planen udmøntes i handleplaner. En kommune skal således udarbejde en handleplan for, hvordan Natura 2000-planen vil blive realiseret inden for kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Kommunen skal efterfølgende sikre, at handleplanen gennemføres. På tilsvarende måde har Naturstyrelsen ansvaret for at udarbejde og gennemføre handleplaner for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.
Offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner	Offentlige lodsejere har mulighed for selv at udarbejde drifts- og plejeplan som opfølgning på en Natura 2000-plan. I Natura 2000-handleplanen skal der være resuméer af de offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner.

Invasive arter	Invasive arter dækker over plante- og dyrearter, der af mennesket er blevet flyttet fra en del af verden til en anden og her påvirker hjemmehørende arter negativt. Et almindeligt brugt eksempel er kæmpe-bjørneklo, som er ført til Danmark fra Kaukasus og nu giver problemer i eksempelvis moser, hvor den udkonkurrerer hjemmehørende plantearter.
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	<p>I Natura 2000-tilskudsordning for skov er den skovnaturtypebevarende drift og pleje defineret på følgende måde:</p> <p>Alle arealer omfattes af en basissikring med følgende indhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedvarende skovdække • Ved skovdrift skal de karakteristiske træarter for skovnaturtypen fremmes • Ved foryngelse skal der anvendes en naturvenlig foryngelse • Ingen gødskning, kalkning eller kemisk bekæmpelse • Uforstyrret jordbund på mindst 2/3 af arealet • Ingen øget afvanding • Bevaring af eksisterende dødt ved og træer med hulheder • Plejeret til handleplan-myndigheden til bekæmpelse af arter, der optræder invasivt <p>Som minimum skal alle arealer i tilstandsklasse 1 omfattes af en supplerende sikring med én eller flere af følgende tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevaring af store træer til død og henfald • Bekæmpelse af invasive arter • Etablering af naturlige vandstandsforhold • Forberedelse til skovgræsning
Urørt skov	<p>I Natura 2000-tilskudsordning for skov omfatter udlæg til urørt skov følgende restriktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen skovdrift • Ingen fjernelse af levende eller døde træer • Ingen gødskning, kalkning eller kemisk bekæmpelse • Ingen forstyrrelse af jordbunden • Ingen oprensning eller nygravning af grøfter • Plejeret til handleplan-myndigheden til bekæmpelse af arter, der optræder invasivt

